

Stokholmas un Upsalas mācītāja Kārļa Žola ceļavārdi šai nedēļai

13.jūnijā

Pieņemu, ka arī Zviedrijas latviešu draudžu ļaudis zina, ka darbojos arī LELB Pasaulē Latvijā. Jo īpaši tas notiek šajā laikā, kad vēl arvien uz Zviedrijas draudzēm, ar pandēmiju saistīto ierobežojumu dēļ, vēl arvien netieku. Bet Latvijā, kopā a domubiedru grupu, saistībā ar Ilzu baznīcu, kurā darbojos, LELB Pasaulē sastāvā esam nodibinājuši jaunu draudzi, kurai esam devuši vārdu – Sofijas draudze. Uz to vairāki citi mani draugi, savukārt, ir vaicājuši, kas tad īsti ir Sofija. Lai dotu skaidrojumu, esmu pārliecināts, ka vispirms ir jāizveido kāds lauks, kurā šīs atbildes varam meklēt un atrast. Šo lauku veidosim pamazām, lai atbildes uz mūsu jautājumiem būtu cik vien iespējams patiesas un arī uzrunājošas. Bet jau šobrīd vēlos teikt, ka šis tēls - Sofija, kas tulkojumā no grieķu valodas nozīmē “gudrība” vai “dievišķa gudrība”, mani ir fascinējis jau gadiem, gadu desmitiem. Apustulis Pāvils par to saka: “Bet mēs sludinām Dieva gudrību, kas noslēpumā apslēpta, ko Dievs bija paredzējis mūsu godībai, vēl pirms pasaule tapa” (1.Kor. 2:7). Par to īpaši runāts Vecajā Derībā, kur ebreju valodā šis vārds skan “khokhmah”. Šo lielo kontekstu izzināsim plašāk vēlāk. Bet, tāpat, kristīgajā tradīcijā šis jēdziens nebūt nav svešs. Par to dažādos veidos runā arī pasaules citas garīgās plūsmas. Atļaujtos teikt, ka salīdzinoši plašu ieskatu sofīāniskajās tradīcijās esmu guvis, mācoties Holy Names Universitātē, programmā ar tieši tādu nosaukumu “Sofija”, Oaklandē, Kalifornijā.

Bet tāpat, vispirms, šai reizei, neliels ieskats laukā, par kuru jādūmā, lai tuvotos tam, kas ir Sofija.

Šis lauks nav saistīts tikai ar kādām “augstām”, “garīgām” patiesībām. Daudz vairāk tajā mēs sastopam, piemēram, jautājumus par izpratni par laiku, kurā dzīvojam, jautājumus par pilnīgu cilvēka būtību – miesu, dvēseli

un garu, un visu šo mūsu esības daļu pilnvērtīgu attīstību, jautājumus, kas saistās ar cilvēka saikni ar paša Radītāja brīnumaino veikumu – dzīvo dabu un mūsu izpratni par to. Sofijas tēls šajā kontekstā, savukārt, nav specifiski saistīts ar kādām mūsu laika politiski ideoloģiskām cīņām, kas saistās, piemēram, ar dzimumu jautājumiem. Tas noteikti tos pārsniedz.

Bet tāpat, vispirms: ko saka mūsu laiks, kā saprast laika zīmes, kas ir tava un mana vieta šajā pasaulē? Vai saprotam, kas ar mums notiek, vai saprotam sevi šodienas pasaulē?

Vai apzināties to, vai nē, bet esam iesaistīti kādā visas pasaules mēroga maiņu procesā, kas šobrīd izpaužas arī krīzē, kas ir zīme pretnostatījumiem gan ap mums, gan mūsos. Šobrīd pasaulē notiekošais ir kādu lielāku procesu zīmes. Pasaules ekonomiskās, ekoloģiskās, politiskās krīzes, kas nepaliek mazākas, rāda, ka mēs vairs nevaram dzīvot tā, kā līdz šim. Ātrāk vai lēnāk, bet mirst iepriekšējās shēmas un mēs vairs nevaram paspēt radīt jaunas. Mainās arī mūsu dzīves pamatmodeļi - cilvēku izpratne par iepriekš it kā tik ļoti pamatīgām lietām. Tie nav tikai “konservatīvisma” un “liberālisma” pretnostatījumi. Tas, kas agrāk bija pats par sevi saprotams, bieži vairs tāds nav. It visur arvien saasinātāks kļūst jautājums par to, cik daudz vai maz tu patiešām apzinies, kas ar tevi notiek, cik esi klāt pie visa notiekošā? Pasaulē notiek pārveide, par kuru mēs nojaušam, jūtam, bet bieži nespējam izprast. Līdz ar to arī mēs nespējam īsti atrast, ko likt aizejošo struktūru un modeļu vietā. Daudzi no mums ir izsisti no sliedēm un tajā pašā laikā kaut kas liels ir atvēries, un, šķiet, gaida, kad vērsīsimies pie tā atvērti un brīvi.

Un tomēr mēs neesam tik brīvi, kā domājam. Kā būt patiesi brīviem? Kas veido patiesu brīvību? Kas ir tā enerģija, kas darbojas? Varbūt tiešām – mīlestība? Varbūt tiešām, kamēr mēģinām tikt galā ar dažādām krīzes izpausmēm un sekām, vai nav tā, ka patiesībā vispirmām kārtām mums trūkst mīlestības? Un, lai gan tas izklausās pēc abstraktas sprediķošanas,

mūžīgi tomēr tikai tajā atklājas atslēga iekšējās un pēc tam - arī apkārtējās pasaules sakārtošanai.

Te mēs nonākam arī pie sociālo jautājumu risināšanas - domājot globāli, rīkojoties lokāli. Kurš to šodienas situācijā spēs? Esam tik daudz vīlušies. Vai ne?

Mēs arī nevaram iegrimt gudrā runāšanā, jaukā "garīgā" kontemplācijā. Pasaules sāpes un tumsas arī rāda, kur meklēt un atrast patieso savas esības piepildījumu – nevis abstraktā "augstākā" esamībā, bet darbojoties ar realitāti tepat, šeit, tagad. Tas ir grūts uzdevums – censties saprast, tātad, arī iemīlēt tumsu.

Un, gribot, negribot, tu sāc vairāk domāt par dvēseli, bet ne vairs saistībā ar institucionālām struktūrām. Veidojas pasaule, kurā arī uz sevi un savu dvēseli mēs skatāmies patiesāk. Tajā arvien vairāk atklājas arī dievišķās gudrības - Sofijas aspekts. Kā šodien to pieredzēt skaidrāk, patiesāk? Tiecoties aktīvi klausīties, skatītīties, vērot, veidojot dialogu starp sevi un pasauli, saskatot sevi un citus kā savstarpēji saistītas būtnes, gan vienam ar otru, gan ar vidi – cilvēkus, kuru visai esībai nepieciešama mīlestība un sapratne. Tas vedīs pie iedvesmas, radošuma, patiesības atziņas.

Arī turpmāk kopā tieksimies iepazīt šo tēlu - Sofiju, par kuru mums stāsta gan paša Radītāja meistardarbs – dzīvā daba, gan Svētie Raksti.